

BÖLÜM 31

PARAFARENGEAL ALAN KİTLELERİ

Abdullah KINAR¹

GİRİŞ

Parafarengeal bölge kafa tabanından hiyoid kemiğe kadar uzanan, medialinde faringobaziler fasya ve süperior konstriktör kas bulunan, lateralinde mandibula ramusu olan, posteriorunda prevertebral fasya olan ters piramit şeklinde anatomik bölgedir. Stiloid proses ona yapışık olan kas ve fasyalar prestiloid ve poststiloid olmak üzere iki bölgeye ayırır. Prestiloid bölgede parotis glandı derin lobu minör tükürük bezleri ve yağ dokusu, lingual sinir, pterigoid kaslar, internal maksiller arter bulunur. Poststiloid bölgede karotid arter, internal juguler ven, nervus glossofaringeus, nervus vagus, nervus aksesorius, nervus hipoglossus ve sempatik zincir bulunur (1).

Parafarengeal boşluk tümörleri baş boyun bölgesi tümörlerinin %0,5'ini oluşturur (1). Parafarengeal bölge tümörlerinin primer hastalıklarının %50 si tükürük bezi tümörleri, %30'u paraganglioma schwannoma ve nörofibroma gibi nörolojik tümörler, kalan %20'sini ise diğer yumuşak doku tümörleri (lipom, leiomyom, teratom, rabdomyosarkom, fibrosarkom, lenfoma gibi tümörler) oluşturur (2,3). Parafarengeal bölgeden kaynaklanan tümörlerin %80'i benignidir, malign tümörlerin büyük kısmı parafarengeal lenf nodu metastazı sonucu ortaya çıkar

¹ Uzm. Dr., Dr. Halil İbrahim Özsoy Bolvadin Devlet Hastanesi, Kulak Burun Boğaz Hastalıkları Kliniği, abduallahkinar@gmail.com

diseksiyon zor olabilir. Bazı cerrahlar endoskopi yardımıyla operasyona devam etmişlerdir (18,19,20).

Transservikal-transmandibuler yaklaşım geçici trakeotomi açılması, mandibulotomi olması ve ameliyat süresinde uzama olması gibi dezavantajları vardır. Fakat rahat ve geniş bir görüş alanı ile boyundaki büyük damarlara hem servikal bölgede, hem de kafa tabanında hâkim olunur. Parafarengeal bölgenin, özellikle kafa tabanı yerleşimli, büyük tümörlerinin çıkarılmasında tercih edilebilecek yaklaşımdır (21,22).

Mandibulotomi parafarengeal tümörlerde şu durumlarda düşünülmelidir.

- >5 cm den büyük tümörler
- Kafa tabanına uzamış tümörlerde
- Aşırı invazyon durumunda

Transparotid yaklaşımda süperfisyal parotidektomiye takiben fasiyal sinir serbestleştirilir ve derin lob parotidektomisi uygulanır. Tümörün parafarengeal bölgeye uzanan kısmı eksize edilir. Parotisin derin lobundan köken alan ve “dumbbell tumor” olarak da adlandırılan tümörlerin cerrahi eksizyonunda tercih edilebilecek bir yöntemdir. Bu girişimde fasiyal sinirde gerilmesine bağlı geçici veya kalıcı fasiyal sinir bozukluğu oluşabilir (23).

Post operatif olarak hastalarda geçici veya kalıcı olarak 7. Kranial sinir olan Fasiyal sinir paralizisi, 9. Kranial sinir paralizisi, 10. Kranial sinir Vagus paralizisi, 11. Kranial sinir Aksesuar sinir paralizisi, 12. Kranial sinir Hipoglossus sinir paralizisi, Horner Sendromu disfaji, trismus gözlenebilir.

KAYNAKLAR

1. Batsakis JG, Neige N. Parapharyngeal and retropharyngeal space disease. *Ann Otol Rhinol Laryngol* 1989; 98: 320-323.
2. Torske K. Benign neoplasm of the salivary glands. In: Thompson LDR (ed) *Head and neck pathology*, 1st edn. Elsevier, Philadelphia 2006;295–300.
3. Dankle SK. Neoplasms of the parapharyngeal space. *Ear Nose Throat* 1987;66:25-40.
4. Özcan M, Tuncel Ü, Ünal A, Arda N, Yalçın F. Parafarengeal kitlelere transservikal-transmandibuler yaklaşım: dört olgunun sunumu. *KBB-Forum* 2002;1 (2):48-53.
5. Carlson M.L., Van Abel K.M., Archibald D.J., Price D.L. *Otolaryngology - Head and Neck Surgery: Rapid Clinical and Board Review*, 2015. Thieme New York USA
6. Myatt HM, Remedios D. A transpalatal approach to the parapharyngeal space. *J Laryngol Otol* 1997; 111: 159-162.

7. Stárek I, Mihál V, Novák Z, Pospíšilová D, Vomáčka J, Vokurka J. Pediatric tumors of the parapharyngeal space. Three case reports and a literature review. *Int J Pediatr Otorhinolaryngol.* 2004 May;68 (5):601-6. doi: 10.1016/j.ijporl.2003.12.007.
8. El Fiky L, Shoukry T, Hamid O. Pediatric parapharyngeal lesions: criteria for malignancy. *Int J Pediatr Otorhinolaryngol.* 2013 Dec;77 (12):1955-9. doi: 10.1016/j.ijporl.2013.09.010.
9. Ulu Ş, Kınar A, Bucak A. Ganglioneuroblastoma: A Rare Tumor in Parapharyngeal Space. *Erciyes Med J.* 2020; 42 (3): 339-342. doi:10.14744/etd.2020.69822
10. Kuet ML, Kasbekar AV, Masterson L, Jani P. Management of tumors arising from the parapharyngeal space: A systematic review of 1,293 cases reported over 25 years. *Laryngoscope* 2015; 125 (6): 1372–81.
11. DCW Tang, AYH Wan, GKY Lee, et al Parapharyngeal Space Lesions Hong Kong *J Radiol.* 2018;21:136-42 DOI: 10.12809/hkjr1816425
12. Olsen, K. D. (1994). Tumors and Surgery of the Parapharyngeal Space. *The Laryngoscope*, 104, 1–28. doi:10.1002/lary.1994.104.s63.1
13. van Hees, T., van Weert, S., Witte, B. et al. Tumors of the parapharyngeal space: the VU University Medical Center experience over a 20-year period. *Eur Arch Otorhinolaryngol* 275, 967–972 (2018). <https://doi.org/10.1007/s00405-018-4891-x>
14. Bulut OC, Giger R, Alwagdani A, Aldabal N, Stenzinger A, Heimgartner S, Nisa L, Borner U. Primary neoplasms of the parapharyngeal space: diagnostic and therapeutic pearls and pitfalls. *Eur Arch Otorhinolaryngol.* 2021 Dec ; 27; (12):4933-4941. doi: 10.1007/s00405-021-06718-4.
15. Kazkayası M, Arıkan O K, Dikici O. Parafarengeal Kitlelere Yaklaşım. *KBB ve BBC Dergisi* 2008;16 (2):87-92.
16. Krespi YP, Sisson GA. Transmandibular exposure of the skull base. *Am J Surg*, 1984; 148: 534-8.
17. Carrau RL, Myers EN, Johnson JT. Management of tumors arising in the parapharyngeal space. *Laryngoscope* 1990; 100: 583-9.
18. Malone JP, Agrawal A, Schuller DE. Safety and efficacy of transcervical resection of parapharyngeal space neoplasms. *Ann Otol Rhinol Laryngol* 2001; 110 (12): 1093-8.
19. Özdemir, Öztürkcan S, Tatar B ve ark. Parafarengeal paraganglioma. *Türk Otorinolaringoloji XXVI. Ulusal Kongresi Özet Kitabı* 2001: 93.
20. Aygenç E, Fidan F, Albayrak L ve ark. Parafarengeal Rabdomyom. *KBB Klinikleri* 2001; 3 (2): 111-113.
21. Saydam L, Tafel M, Çetin O. Transservikal-transmandibuler yaklaşımla kafa kaidesi eksplorasyonu. *Türk ORL Arşivi* 1991; 29: 81-3.
22. Yıldırım G, Kuzdere M, Karaaslan B ve ark. Baş-boyunda pleomorfik adenom. *KBB İhtisas Dergisi* 1997; 4 (2): 93-7.
23. Allison RS, Van Der Waal I, Snow GB. Parapharyngeal tumors: A review of 23 cases. *Clin Otolaryngol* 1989; 14: 199-203. 180